

EBA/GL/2024/13

9.10.2024

Suunised

määruse (EL) 2023/1114 artiklite 47 ja 55
kohaste lunastamiskavade kohta

1. Järgimis- ja teatamiskohustused

Suuniste staatus

1. Käesolev dokument sisaldab määruse (EL) nr 1093/2010¹ artikli 16 kohaselt väljastatud suuniseid. Määruse (EL) nr 1093/2010 artikli 16 lõike 3 alusel peavad pädevad asutused ja finantseerimisasutused võtma mis tahes meetmeid, et suuniseid järgida.
2. Suunistes esitatakse Euroopa Pangandusjärelevalve (EBA) seisukoht asjakohase järelevalvetava kohta Euroopa Finantsjärelevalve Süsteemis ehk kuidas tuleks liidu õigust kohaldada konkreetses valdkonnas. Määruse (EL) 2023/1114² artikli 3 lõike 1 punktis 35 määratletud pädevad asutused, kellele suuniseid kohaldatakse, peaksid neid järgima, lisades need asjakohasel juhul oma tavadesse (nt muutes oma õigusraamistikku või järelevalvemenetlusi).

Teatamisnõuded

3. Määruse (EL) nr 1093/2010 artikli 16 lõike 3 kohaselt peavad pädevad asutused teatama EBA-le hiljemalt 10.02.2025, kas nad järgivad või kavatsevad järgida neid suuniseid, või vastasel juhul mittejärgimise põhjused. Kui pädevad asutused selleks tähtjaks teadet ei saada, peab EBA pädevat asutust nõudeid mitte täitvaks. Teated tuleb saata EBA veebilehel avaldatud vormil, märkides viite EBA/GL/2024/13. Teate peaksid saatma isikud, kes on asjakohaselt volitatud esitama oma pädeva asutuse nimel nõuete järgimise teateid. Nõuete järgimise staatuse mis tahes muutusest tuleb teatada EBA-le.
4. Kooskõlas EBA määruse artikli 16 lõikega 3 avaldatakse teated EBA veebilehel.

¹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 24. novembri 2010. aasta määrus (EL) nr 1093/2010, millega asutatakse Euroopa Järelevalveasutus (Euroopa Pangandusjärelevalve), muudetakse otsust nr 716/2009/EÜ ning tunnistatakse kehtetuks komisjoni otsus 2009/78/EÜ (ELT L 331, 15.12.2010, lk 12, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2010/1093/oj>).

² Euroopa Parlamendi ja nõukogu 31. mai 2023. aasta määrus (EL) 2023/1114, mis käsitleb krüptovaraturge ning millega muudetakse määrusi (EL) nr 1093/2010 ja (EL) nr 1095/2010 ning direktiive 2013/36/EL ja (EL) 2019/1937 (ELT L 150, 9.6.2023, lk 40, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2023/1114/oj>).

2. Sisu, kohaldamisala ja mõisted

Reguleerimisese

5. Käesolevates suunistes täpsustatakse a) lunastamiskava sisu, b) sellise kava läbivaatamise ja ajakohastamise sagedus ning c) asjaolud, mis käivitavad sellise lunastamiskava rakendamise, mille varapõhiste tokenite emitendid ja e-raha tokenite emitendid peavad määruse (EL) 2023/1114 artiklite 47 ja 55 kohaselt koostama ja hoidma tegevusvalmis.

Kohaldamisala

6. Käesolevaid suuniseid kohaldatakse varapõhiste tokenite ja e-raha tokenite (nagu on määratletud määruse (EL) 2023/1114 artikli 3 lõike 1 punktides 6 ja 7) emitentidele.
7. Nende e-raha tokenite emitentide korral, kelle suhtes ei kohaldata tagatisvara portfelli hoidmise nõuet (sest nad on kas krediidasutused või e-raha asutused, kes emiteerivad mitteolulisi tokeneid, kellelt asjaomane pädev asutus ei ole seda nõudnud määruse (EL) 2023/1114 artikli 58 lõike 2 kohaselt), ei kohaldata jaotisi „Tagatisvara portfelli jaotamine tokeniomanike lunastamisnõuete täitmiseks“ ja „Tagatisvara portfelli likvideerimine“, mõlemad punktis 4.2, v.a punktide suhtes, mille kohta on selge sõnaga märgitud, et neid kohaldatakse *mutatis mutandis*, samuti suuniste mis tahes muude punktide või jaotiste suhtes, eeldades, et see nõue kehtib emitentidele.

Adressaadid

8. Käesolevad suunised on adresseeritud määruse (EL) 2023/1114 artikli 3 lõike 1 punktis 35 määratletud pädevatele asutustele.
9. Käesolevad suunised on adresseeritud ka määruse (EL) 2023/1114 artikli 3 lõike 1 punktis 10 määratletud järgmiste varade emitentidele:
 - i) varapõhised tokenid, nagu on määratletud määruse artikli 3 lõike 1 punktis 6 (varapõhiste tokenite emitendid); ja
 - ii) e-raha tokenid, nagu on määratletud määruse artikli 3 lõike 1 punktis 7 (e-raha tokenite emitendid).

Mõisted

10. Kui ei ole sätestatud teisiti, on määruses (EL) 2023/1114 kasutatud ja määratletud mõistetel sama tähendus ka käesolevates suunistes.

3. Rakendamine

Kohaldamiskuupäev

11. Käesolevaid suuniseid kohaldatakse alates 10.02.2025.

4. Lunastamiskavad

4.1 Proportsionaalsuse kaalutlused

12. Et määrata proportsionaalsuse huvides lunastamiskava korrapärase läbivaatamise sisu üksikasjalikkuse tase ja sagedus, peaksid emitendid ja pädev asutus arvestama järgmisi kriteeriume:

- i. emiteeritud varapõhiste tokenite ja e-raha tokenite liigitus oluliseks või mitteoluliseks määruse (EL) 2023/1114 artiklite 43 ja 44 ning artiklite 56 ja 57 alusel;
- ii. varapõhiste tokenite emitentide ja e-raha tokenite emitentide korral, kelle suhtes kohaldatakse määruse (EL) 2023/1114 kohast tagatisvara portfelli hoidmise nõuet, tagatisvara ja varapõhise tokeni või e-raha tokeni enda suurus, volatiilsus, koosseis, kontsentreerumine ja laad;
- iii. sama emitendi mitu ringluses olevate varapõhiste tokenite või e-raha tokenite emissiooni;
- iv. sama varapõhise tokeni või e-raha tokeni emiteerimine mitme emitendi poolt;
- v. emitendi ärimudeli keerukus ja riskiprofiil, arvestades mis tahes muud finants- või mittefinantstegevust.

13. Pädevate asutuste määratud, põhjendatud ja teatatud lunastamiskavad, mille on koostanud olulise varapõhise tokeni või e-raha tokeni emitent või mitu emitenti, kui tegu on varapõhise tokeni või e-raha tokeni ühisemissiooniga või mitme ringluses oleva tokenite emissiooni või keerukate ärimudelite ja suurema riskiprofiiliga emitentidega, peaksid vastama järgmistele nõuetele:

- i. olema üksikasjalikumad ja terviklikumad, et tõendada nende usaldusväärsust, teostatavust ja õigeaegset rakendamist, ning
- ii. need vaadatakse läbi ja ajakohastatakse vähemalt kord aastas.

14. Emitendid, kes ei vasta punktis 13 sätestatud kriteeriumidele, peaksid lunastamiskava läbi vaatama ja seda ajakohastama alati, kui muudatus mõjutab oluliselt lunastamiskava sisu. See ei piira pädeva asutuse võimalust nõuda, et emitendid ajakohastaksid oma lunastamiskavu sagedamini.

4.2 Lunastamiskava üldpõhimõtted ja eesmärgid

15. Kui emitendil on mitu varapõhiste tokenite või e-raha tokenite lunastamiskava, tuleks iga varapõhise tokeni või e-raha tokeni lunastamiskavas asjakohaselt käsitleda ringluses olevate varapõhiste tokenite ja/või e-raha tokenite omavahelist seotust.
16. Käesolevate suuniste kohaselt koostatud lunastamiskava võib sisaldada juhatuse liikmete, kolmandate isikute või võtmeisikute isikuandmeid. Kooskõlas määruse (EL) 2016/679³ artikli 5 lõike 1 punktis c sätestatud andmete minimeerimise põhimõttega peaksid sellised isikuandmed olema need, mida peetakse vajalikuks ja piisavaks. Lunastamiskavade koostamisel ja/või lunastamiskava hindamisel peaksid vastavalt emitendid ja pädevad asutused järgima määruse (EL) 2016/679 asjakohaseid sätteid. Lisaks sellele ei tohiks selliseid isikuandmeid andmekaitse põhimõtete kohaselt säilitada kauem kui vaja.

Võrdne kohtlemine ja põhjendamatu majanduskahju puudumine

17. Emitendid peaksid koostama lunastamiskava, sätestades meetmed ja menetluse, et tagada kõigi tokeniomanike võrdne kohtlemine ja tokeniga seotud lunastamisõiguse kaitse, nagu on kirjeldatud krüptovara valges raamatus kooskõlas määruse (EL) 2023/1114 II lisaga (varapõhine token) ja III lisaga (e-raha token).
18. Selleks tuleks lunastamiskavas sätestada tegevused ja seonduvad menetlused, et tagada muu hulgas lunastamisõiguse täitmiseks kavandatud aja ning meetodi järgimine kooskõlas määrusega (EL) 2023/1114 ja valge raamatuga.
19. Välja arvatud juhul, kui krüptovara valges raamatus ei ole sätestatud teisiti või kui kohaldatavas riigisisises õiguses on ette nähtud teisiti, tuleks lunastamiskavas eeldada, et kõiki sama lunastamisõigusega tokeniomanikke koheldakse võrdselt ja nad kuuluvad samasse nõudeõiguse järku.
20. Et tagada kõigi tokeniomanike õiglane kohtlemine, nagu on sätestatud krüptovarade valges raamatus, peaks emitent lisama lunastamiskavasse, kuidas peatatakse nõuete individuaalne lunastamine pärast pädeva asutuse otsuse vastuvõtmist, mis käivitab tokenite korrapärase ja kollektiivse lunastamise lunastamiskava rakendamise. Selleks peaks emitent arvestama krüptovarade valge raamatu sätteid ja kohaldatavat õigust, sealhulgas määruse (EL) 2023/1114 artikli 46 lõikeid 3 ja 4 ning riigisisest maksejõuetusõigust.

³ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 27. aprilli 2016. aasta määrus (EL) 2016/679 füüsiliste isikute kaitse kohta isikuandmete töötlemisel ja selliste andmete vaba liikumise ning direktiivi 95/46/EÜ kehtetuks tunnistamise kohta (isikuandmete kaitse üldmäärus) (ELT L 119, 4.5.2016, lk 1).

Tagatisvara portfelli jaotamine tokeniomanike lunastamisnõuete täitmiseks

21. Varapõhiste tokenite ja e-raha tokenite emitendid, kelle suhtes kohaldatakse tagatisvara portfelli hoidmise nõuet, peaksid koostama lunastamiskava eeldusel, et asjaomase varapõhise tokeni või e-raha tokeni aluseks olevat ülejäänud tagatisvara portfelli kasutatakse kõigi tokeniomanike lunastamisnõuete heaks, kui pädev asutus leiab, et emitent ei suuda või tõenäoliselt ei suuda täita oma kohustusi selliste omanike ees. See ei tohiks piirata tokeniomanike õigust, et nende nõude ülejäänud tagatisvara portfell likvideerimisega täitmata jäänud osa peaks emitent tasuma kooskõlas kohaldatava õigusega, sealhulgas kohaldatava maksejõuetusõigusega.
22. Arvestades, et tokeniomanikel on igal ajal lunastamise õigus ja lunastamiskava ei tohi tekitada tokeniomanikele põhjendamatu majanduskahju, tuleks lunastamiskavas märkida, kuidas kaetakse kulud lunastamiskava rakendamisel, näiteks seoses konsultantide või vahendajate määramisega või seoses tagatisvara portfelli likvideerimisega.
23. Et tagada lunastamisõiguse tõhusus ja põhjendamatu majanduskahju ei mõjutaks tokeniomanikke, peaks emitent tagama lunastamiskavas, et tagatisvara portfelli likvideerimise või lunastamiskava rakendamisega muul viisil seotud kulud võib jaotada tagatisvara portfelli likvideerimise tulule üksnes pärast asjaomaste lunastamisnõuete täitmiseks vajalikku summat.
24. Emitendid peaksid lunastamiskavas samuti selgitama, kuidas sellised kulud ei ulatu isegi kaudselt lunastamistasudeni, mida määruse (EL) 2023/1114 artikli 39 lõike 3 või artikli 49 lõike 6 kohaselt ei tohi võtta tokeniomanikelt, ilma et see piiraks määruse (EL) 2023/1114 artikli 46 lõike 1 punkti a kohaldamist.
25. Lunastamiskavas märgitud kulud tuleks tuvastada läbipaistvate menetluste kaudu ning need peaksid olema mõistlikud ja nõuetekohaselt põhjendatud.
26. Punkte 22–25 tuleks *mutatis mutandis* kohaldada emitentide suhtes, kes ei ole kohustatud hoidma tagatisvara portfelli, ulatuses, mis on kooskõlas kohaldatavate valdkondlike õigusaktidega.

Tagatisvara portfelli likvideerimine

27. Et täita tokeniomanike nõuded õiglaselt ja vältida põhjendamatu majanduskahju, peaksid varapõhiste tokenite või e-raha tokenite emitendid, kelle suhtes kohaldatakse tagatisvara portfelli hoidmise nõuet, koostama lunastamiskava eesmärgiga tagada ülejäänud varade reservi likvideerimisest saadava tulu maksimeerimine mõistliku aja jooksul.
28. Selleks peaks emitent koostama lunastamisstsenaariumid tavapärastes ja halvenenud turutingimustes ning kehtestama likvideerimisstrateegiad, arvestades tagatisvara portfelli koosseisu.

29. Arvestades nõuet, et lunastamiskava täitmine ei tohi mõjutada tagatisvara portfelli turu stabiilsust, tuleks sellistes stsenaariumides ja strateegiates arvestades tagatisvara portfelli olulisust selliste varade aluseks oleval turul.
30. Selliste stsenaariumide koostamisel peaksid emitendid, kelle suhtes kohaldatakse tagatisvara portfelli hoidmise nõuet, arvestama emitentide likviidsuse juhtimise põhimõtteid ja menetlusi, nagu on sätestatud määruse (EL) 2023/1114 artikli 45 lõikes 3 ja määruse (EL) 2023/1114 artikli 45 lõike 7 punktis b ning EBA suunistes stressitesti stsenaariumide ühiste võrdlusparameetrite kohta, mis on ette nähtud määruse (EL) 2023/1114 artikli 45 lõikega 8⁴.
31. Lunastamisstsenaariumid peaksid kajastama lunastamist tegevuse jätkuvuse korral, kui toimub tavaline maksejõuetusmenetlus riigisisese õiguse alusel või kui kohaldatakse emitendi suhtes kohaldatavat kriisilahendusstrateegiat (kui asjakohane).
32. Likvideerimisstrateegiate koostamiseks võivad emitendid kaalutleda selliste tehingute nagu tagasiostulepingud ja väärtpaberite rahastamistehingud rakendamist, kui need on olulised tulude maksimeerimisel, menetluse kiirendamisel ja sellisele turule avalduva mõju piiramisel, kus peetakse varade üle läbirääkimisi.
33. Punkte 31 ja 32 tuleks *mutatis mutandis* kohaldada emitentide suhtes, kelle suhtes ei kohaldata tagatisvara portfelli hoidmise kohustust, ulatuses, mis on kooskõlas kohaldatavate valdkondlike õigusaktidega.

Õigeaegne rakendamine

34. Emitendid peaksid tagama, et lunastamiskavas sätestatakse pragmaatiliselt ja operatiivselt meetmed, mida emitent peab viivitamata ja igal juhul põhjendamatu viivitusega võtma pärast seda, kui pädev asutus võtab vastu otsuse, mis käivitab kava rakendamise vastavalt määruse (EL) 2023/1114 artikli 47 lõikele 1.
35. Lunastamiskava peaks sisaldama ka kava täielikuks rakendamiseks vajalike etappide ja seotud meetmete põhjalikku ja organiseeritud planeerimist ning näitama, et nendega saavutatakse kõigi tokeniomanike nõuetekohane lunastamine ja selliste meetmete järjepidevus krüptovara valge raamatuga. Lisaks tuleks lunastamiskava koostada põhjalikult, iseenesest mõistetavalt ja arusaadavalt, sealhulgas kolmandatele isikutele.
36. Kava korrapärase rakendamise etapid peaksid hõlmama järgmist:
 - i. kohesed järelmeetmed seoses pädeva asutuse otsusega käivitada lunastamiskava, sealhulgas aktiveerides kriitilise tähtsusega tegevuste jätkamiseks sisemenetlused või lepingulised kokkulepped;

⁴ EBA/GL/2024/08. Link: [Lõpparuanne likviidsuse stressitestimise kohta vastavalt krüptovaraturgude määruse artikli 45 lõikele 8 \(europa.eu\)](#).

- ii. teate avaldamine, milles teatatakse tokeniomanikele lunastamisnõude esitamise menetlus ja ajakava ning seonduv sisu;
 - iii. kui see ei ole hõlmatud eespool punktis i (tagatisvara portfelli likvideerimise strateegiate rakendamine), nagu on sätestatud eespool punktis „Tagatisvara portfelli likvideerimine“;
 - iv. lunastamisnõuete hindamine;
 - v. jaotuskava koostamine, st kõigi esitatud ja positiivse hinnangu saanud lunastamisnõuete täitmise kava, kasutades selliste emitentide tagatisvara portfelli likvideerimisest saadud tulude kogusummat, kelle suhtes kohaldatakse tagatisvara portfelli hoidmise nõuet, või kasutades emitentide korral, kelle suhtes ei kohaldata tagatisvara portfelli hoidmise nõuet, lunastamisnõuete täitmiseks kättesaadavaid vahendeid;
 - vi. positiivse hinnanguga lunastamisnõuete arveldamise kord ja ajakava.
37. Lunastamiskavas tuleks märkida kõik etapid ja sammud, kus tuleb täita finantskuritegevuse vastase võitluse kohustused seoses lunastamiskava rakendamisega ja eelkõige lunastamismenetluse teostamisega, nagu on kirjeldatud jaotises allpool.
38. Lunastamiskava õigeaegse rakendamise nõude täitmiseks peaks emitent arvestama järgmist:
- i. vajadus tagada piisav valmisolek, et toetada emitendi poolt pragmaatiliste ja operatiivsete meetmete võtmist viivitamata ja igal juhul põhjendamatult viivitusest pärast pädeva asutuse otsust käivitada kava rakendamine vastavalt määruse (EL) 2023/1114 artikli 47 lõikele 1;
 - ii. mõistlik aeg punktis „Tagatisvara portfelli likvideerimine“ kirjeldatud likvideerimisstrateegiate rakendamiseks;
 - iii. tokeniomanikele määratud mõistlik aeg oma lunastamisnõude esitamiseks, nagu on sätestatud allpool punktides 53–56;
 - iv. lunastamisnõuete kontrollimiseks ja arveldamiseks vajalik aeg;
 - v. jaotuskava lõpuleviimiseks vajalik aeg, arvestades selle keerukust, sealhulgas esitatud lunastamisnõuete arvu.
39. Emitent peaks lunastamiskavas märkima kavandatud korra, millega tagatakse tagatisvara portfelli likvideerimisest saadava tulu turvaline hoidmine kuni lunastamisnõuete arveldamiseni.

4.3 Lunastamiskava sisu

Juhtimis põhimõtted

40. Emitent peaks tagama, et lunastamiskavas kirjeldatakse selgesti ja üksikasjalikult juhtimiskorda ja -menetlusi, mis hõlmavad kava väljatöötamist, läbivaatamist, ajakohastamist ja täitmist. Eelkõige peaks lunastamiskava:

- i. märkima juhtorgani liikme(d) või emitendi organisatsioonistruktuuri isiku(d), kes vastutab (vastutavad) lunastamiskava koostamise, ajakohastamise ja rakendamise eest;
- ii. kirjeldama, kuidas on lunastamiskava lõimitud sisekontrolli raamistikku, nagu on viidatud EBA suunistes varapõhiste tokenite emitentide juhtimiskorra miinimumsisu kohta⁵ või e-raha tokenite emitentide suhtes kohaldatavates muudes asjakohastes õigusaktides;
- iii. kirjeldama kava ajakohastamise või läbivaatamise menetlusi oluliste muudatuste korral, mis mõjutavad emitendi või emiteeritud tokeni(te) äri- või finantsprofiili;
- iv. loetlema kriitilised tegevused, mida tuleb hoida kava rakendamiseks tegevusvalmis, ja isik(ud), kes vastutavad kas emitendi või kolmandast isikust teenuseosutaja juures, vastavalt punktidele 42–51;
- v. sätestada iga etapi meetme vastuvõtmise menetlus, et tagada lunastamiskava õigeaegne täitmine pädeva asutuse otsuse alusel vastavalt määruse (EL) 2023/1114 artikli 47 lõikele 1; ning
- vi. loetlema kontaktisiku(d), kes vastutab (vastutavad) teabevahetuse eest tokeniomanikega, pädeva asutusega (pädevate asutustega) ja vastaspooltega ja/või avalikkusega, ning lisada nende isikute ajakohased kontaktandmed emitendi organisatsioonis.

41. Lunastamiskava peaks nõuetekohaselt kajastama ajutise halduri määramise mõju, kui see on ette nähtud kohaldatava õigusega vastavalt määruse (EL) 2023/1114 artikli 47 lõikele 2, sealhulgas tagajärge, et juhtorgan ei pruugi täielikult ega osaliselt vastutada lunastamiskava rakendamise eest.

Kriitilise tähtsusega tegevused ja lepingulised kokkulepped

42. Lunastamiskava peaks sisaldama kava nõuetekohaseks rakendamiseks vajalike kriitiliste tegevuste kaardistamist. Emitendi struktuurilist korraldust arvestades võivad need hõlmata emitentide sisefunktsioone või kolmandate isikute pakutavaid funktsioone. Kaardistamise põhjal tuleks lunastamiskavas loetleda need kolmandad isikud ja kirjeldada kehtivaid lepingutingimusi.

⁵ EBA/GL/2024/06. Aadressil: <https://www.eba.europa.eu/sites/default/files/2024-06/611ef3d4-4d67-467f-bf0d-4c2b1dd0ef5e/Final%20report%20on%20draft%20Guidelines%20on%20internal%20governance%20of%20issuers%20of%20ARTs.pdf>.

43. Selline kriitilise tähtsusega tegevuste kaardistamine peaks asjakohasel juhul hõlmama emitendi riskijuhtimisfunktsiooni, kauplemisüksust, rahaliste vahendite haldamise või rahastamise funktsiooni, asjaomaseid IKT-funktsioone ja -süsteeme, rahapesu vastast funktsiooni (kui olemas, olenevalt emitendi liigist), suhet tagatisvara portfelli halduriga (kui olemas), suhtlust finantsvahendajatega (kui vaja) juurdepääsu saamiseks sekundaarsetele ja repoturgudele tagatisvara likvideerimiseks ning suhet krüptovarade teenuseosutajatega (kui vaja) tokeniomanike tuvastamiseks ja ringluses olevate tokenite kogumiseks või makseteenuse pakkujatega (kui vaja) maksete tegemiseks hinnanguliselt lunastamisnõude alusel õigustatud tokeniomanikele või muudeks seonduvateks tegevusteks.
44. Varapõhiste tokenite emitendid, kes ei ole direktiivi 2015/849/EL⁶ kohaselt kohustatud üksused, peaksid alati selgitama lunastamiskavas, kuidas nad kaasavad direktiivi kohaldamisalasse kuuluvaid vahendajaid, et need vahendajad:
- a) teeksid rahapesu ja terrorismi rahastamise vastase võitluse (AML/CFT) kontrolle, sealhulgas klientide hoolsuskontrolli lunastamisnõude esitanud tokeniomanike suhtes; ja
 - b) täidaksid oma kohustusi, mis tulenevad määrusest (EL) 2023/1113 (rahaülekannete määrus)⁷ (vt käesolevate suuniste punktid 55 ja 56) seoses ülekannetega.
45. Seoses emitendi organisatsiooni kriitilise tähtsusega tegevustega peaks emitent lisama lunastamiskavva ülevaate nende toimimise ja tegevuse järjepidevusega seotud asjakohastest sisekorrast ja -menetlustest, sealhulgas võtmeisiku(d) koos ajakohaste hädaolukorra kontaktandmetega.
46. Seoses kolmandate isikute osutatavate kriitilise tähtsusega tegevustega peaks lunastamiskava loetlema kõik sellised kolmandast isikust teenuseosutajad, emitendi peamised kontaktisikud ja lepingu eest vastutavad kolmandad isikud koos ajakohaste eriolukorra kontaktandmetega.
47. Lunastamiskavas tuleks anda ka ülevaade lepinguliste kokkulepete sisust ja näidata nende piisavust, sealhulgas huvide konfliktide vältimist, et saavutada lunastamiskava õigeaegne ja õiglane rakendamine. Emitent peaks samuti kinnitama, et sellised lepingud tagavad täitmise järjepidevuse, kui lunastamiskava aktiveeritakse.
48. Pidades eelkõige silmas tagatisvara portfelli hoidjaid ja finantsvahendajaid (kui olemas), kellele on antud ülesanne täita emitendi antud korraldusi tagatisvara portfelli likvideerimiseks, peaksid lunastamiskavas esitatud lepingutingimused nõuetekohaselt kajastama eesmärki, et tagatisvara

⁶ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 20. mai 2015. aasta direktiiv (EL) 2015/849, mis käsitleb finantsüsteemi rahapesu või terrorismi rahastamise eesmärgil kasutamise tõkestamist ning millega muudetakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EL) nr 648/2012 ja tunnistatakse kehtetuks Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2005/60/EÜ ja komisjoni direktiiv 2006/70/EÜ (ELT L 141, 5.6.2015, lk 73).

⁷ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 31. mai 2023. aasta määrus (EL) 2023/1113, mis käsitleb rahaülekannetes ja teatavates krüptovaraülekannetes edastatavat teavet ning millega muudetakse direktiivi (EL) 2015/849 (ELT L 150, 9.6.2023, lk 1).

portfelli likvideerimisest saadavat tulu maksimeeritakse tokeniomanike jaoks, tagatakse parim täitmine tokeniomanike huvides ning välditakse põhjendamatu majanduskahju tokeniomanikele.

49. Emitent peaks hoidma kriitilise tähtsusega tegevuste kolmandast isikust pakkujate loetelu ja lepingutingimused ajakohasena. Kui asjakohane, võib lepingud kõige olulisemate kolmandast isikust teenuseosutajatega, sealhulgas kontohalduritega, lisada lunastamiskavale lisadena.
50. Ülevaade kriitilise tähtsusega tegevuste kolmandast isikust teenuseosutajatega sõlmitud lepingulistest kokkulepetest ei tohiks takistada emitenti vajaduse korral sõlmimast lunastamiskava käivitamise ajal lepingulisi kokkuleppeid mis tahes muude nõutavate vahendajatega, kui see aitaks kaasa kava tõhusamale rakendamisele.
51. Selleks peaks lunastamiskava vähemalt selgelt ja operatiivselt kajastama vahendajate valikumenetlust, sisaldama kavandatud peamiste lepingutingimuste kokkuvõtet (nt ülesanded, ajakava või kulud) ning sisaldama lunastamiskava lisana esialgset tingimuste lehte, milles on loetelu võimalikest lepingupartneritest, kellega emitent on pidanud teatud arutelusid/läbirääkimisi, samuti valikukriteeriumid.

Tokeniomanike nõuete korrapärase lunastamise menetlus

52. Emitent peaks tagama, et lunastamiskavas sätestatakse tokeniomanike nõuete lunastamise korrapärane menetlus ning seda väljendatakse ja edastatakse selges, juurdepääsetavas ja arusaadavas keeles kooskõlas asjakohases jaotises oleva teavituskava juhistega.
53. See menetlus tuleks sõnastada operatiivselt ja tagada, et tokeniomanike lunastamisnõuded makstakse õigeaegselt välja kooskõlas määruse (EL) 2023/1114 artiklis 47 sätestatud nõuetega ja krüptovarade valge raamatu sisuga.
54. Selleks tuleks lunastamiskavas kirjeldada menetlusi, emitendi kohaldatavaid rahapesu ja terrorismi rahastamise riskide tuvastamise ja käsitlemise meetmeid ning tehnilisi vahendeid, mis on vastu võetud või mida on kavas kasutada järgmise töötlemiseks:
 - i. tokeniomanike tuvastamine ja nende õigus tokenite lunastamisele;
 - ii. lunastatud tokenite kogumine ja lõplik kõrvaldamine ringlusest ning
 - iii. järgnev väljamakse või varade ülekandmine tokeniomanikele.
55. Menetluse kirjeldus peaks sisaldama viidet kohaldatavatele rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise kohustustele. Eelkõige peaks lunastamiskava:
 - a) viitama seoses eespool punkti 54 alapunktiga i kliendi suhtes rakendatavate hoolsusmeetmete rakendamisele, mida kohaldatakse kooskõlas direktiiviga 2015/849/EL lunastamisnõuet esitavatele tokeniomanikele;

- b) seoses eespool punkti 54 alapunktiga iii viidata vahendite ülekandmisel määruse (EL) 2023/1113 kohaselt edastatava teabe kontrollimisele, kui asjakohane.

Pädevad asutused peaksid kasutama volitusi ja täitma käesolevates suunistes sätestatud lunastamisega seotud ülesandeid, tehes tõhusat koostööd ja vahetades teavet rahapesu tõkestamise ja terrorismi rahastamise vastase võitluse eest vastutavate asutustega kooskõlas nimetatud määruse artikli 94 lõikega 5.

56. Lunastamiskavas tuleks selgelt märkida tokeniomanike esitatavate lunastamisnõuete nõuded ja minimaalne sisu, mis peaks sisaldama järgmist:

- a) iga omaniku nimi ja kontaktandmed (nimi, aadress, e-posti aadress ja/või telefoninumber), märkides, et kõiki isikuandmeid töödeldakse kooskõlas määrusega (EL) 2016/679;
- b) tõendid, et nõude esitaja on tokeniomanik ja tal on seega õigus lunastamisõigusele, mille kohta esitatakse lunastamisnõue, ning vajalikud tagatised (kui on) tokeniomaniku poolt vastavalt krüptovarade valges raamatus sätestatule;
- c) teave, mida on vaja rahapesu ja terrorismi rahastamise mis tahes riski tuvastamiseks, hindamiseks ja juhtimiseks, sh klientide suhtes hoolsusmeetmete rakendamiseks seoses tokeniomanikega lunastamisel kooskõlas direktiiviga 2015/849/EL;
- d) hoitavate asjaomaste tokenite arv (sh murdarvulised hoitavad tokenid) ja avalikud plokiahela aadressid, mis on hõlmatud rahakotiga, kus tokeneid hoitakse (kui asjakohane); ning
- e) tokeniomaniku panga- või maksekonto vahendite ülekandmiseks tagasivõtunõude tagasimaksmisel või sarnased andmed, mida on vaja varade ülekandmiseks lunastamisel (kui asjakohane). Selliseid panga- või maksekontosid tuleks eelistatavalt hoida ELi krediidi- või makseasutustes ning mingil juhul ei tohiks neid hoida suure riskiga kolmandates riikides rahapesu ja terrorismi rahastamise riski eesmärgil, nagu on viidatud direktiivi (EL) 2015/849 artiklis 9.

57. Eespool loetletud ja lunastamisnõudes sisalduv teave peaks samuti võimaldama emitendil hinnata tokeniomanike õigust lunastamisele, mis on eelduseks lunastatud tokenite kogumisele ja lõplikule ringlusest kõrvaldamisele. Selleks tuleks lunastamiskavas täpsustada, kuidas rakendatakse makse vastu tokeni üleandmise mehhanismi. Eelkõige tuleks märkida, kuidas iga lunastatud token kogutakse ja seejärel eemaldatakse emitendi poolt ringlusest (ehk „põletatakse“) ning keegi ei saa seda enam uuesti ringlusse lasta, vahetada, üle kanda ega müüa.

58. Lunastamiskavas tuleks selgitada ka asjakohased teabeallikad ning kavandatud meetmeid ja menetlust, mida rakendatakse või millele tuginetakse, et võrrelda lunastamiseks taotletud ja ringluses olevate tokenite arvu.

59. Lunastamiskavas peaksid olema kõik asjakohased sammud, tegevused ja menetslused, et koostada levitamiskava tagasimakseteks positiivse hinnangu saanud lunastamisnõude esitanud tokeniomanikele.

Teabevahetuskava

60. Lunastamiskavas peaks olema teabevahetuskava, mis aktiveeritakse kohe, kui pädev asutus on vastu võtnud otsuse käivitada määruse (EL) 2023/1114 artikli 47 lõike 1 kohaselt lunastamiskava rakendamine.

61. Teabevahetuskavas peaks olema vähemalt järgmine:

- a) üldsusele edastatava avaliku teate kavand ning
- b) selliste kriitilise tähtsusega tegevusi pakkuvate kolmandast isikust teenuseosutajatega suhtlemise teadete kavandid, kellega tuleb võtta ühendust kohe pärast lunastamiskava aktiveerimist. Kui asjakohastes lepingutes on kokku lepitud teabevahetuse teated, tuleks need lisada lunastamiskavale.

Emitent peaks tagama tokeniomanike lunastamise teabevahetuskava kooskõla teiste olemasolevate teabevahetuskavadega.

62. Avaliku teate kavand tuleks koostada selleks, et teavitada tokeniomanikke pädeva asutuse otsuse korral lunastamiskava aktiveerimisest, et tokenite lunastamine toimuks korrapäraselt, õigeaegselt ja õiglaselt, tekitamata põhjendamatut majanduskahju ja oleks kooskõlas krüptovarade valges raamatus sätestatud tingimustega.

63. Et jõuda üldsuseni ja suurima arvu tokeniomanikeni, tuleks lunastamiskavas märkida meediakanalid, kus tuleks teade avaldada. Seejuures peaks emitent eelistama neid, mille kaudu emitent tavaliselt suhtleb avalikkuse ja turuga ning reklaamib oma tooteid ja teenuseid.

64. Avaliku teate kavandis tuleks kirjeldada selgelt ja mittetehnilises keeles lunastamismenetluse põhietappe ja tegevusi, mida tokeniomanikud peavad tegema oma tokeni lunastamiseks ettenähtud aja jooksul.

65. Selleks peaks avaliku teate kavandis olema vähemalt järgmine:

- a) täpne kuupäev ja kellaaeg, mil lunastamiskava aktiveeriti pädeva asutuse otsuse alusel;
- b) lunastamisnõude minimaalne sisu, nagu on sätestatud käesolevate suuniste punktis 56;
- c) ajavahemik alates sellise teate avaldamisest, mille jooksul peavad tokeniomanikud esitama oma lunastamisnõude emitendile või (asjakohasel juhul) kolmandatest isikutest teenusepakkujatele vastavalt valges raamatus sätestatule; ning

- d) meetod, tehniline tugi ja koht, kus tokeniomanikud peaksid esitama oma lunastamisnõude, näiteks emitendi või asjakohasel juhul kolmanda isiku täpne portaal. Vastu võetud lahendus(ed) ei tohiks diskrimineerida tokeniomanikke, näiteks elukoha tõttu.

Sama varapõhise tokeni või e-raha tokeni emiteerimine mitme emitendi poolt

66. Kui varapõhise tokeni emiteerib mitu emitenti või kui olulise e-raha tokeni emiteerib mitu emitenti, kes ei ole krediidiasutused, on määruses (EL) 2023/1114 sätestatud, et tokeni nõuetekohase stabiilsusmehhanismi tagamiseks tuleb luua ühtne tagatisvara portfelli.
67. Seda silmas pidades tuleks lunastamiskava sõnastada kahes osas: esimene on ühine kõigile emitentidele ja kõigi emitentide kokku lepitud, teine on iga emitendi jaoks eraldi.
68. Emitendid peaksid kooskõlastades koostama ja kokku leppima lunastamiskava ühise osa, mis peaks sisaldama vähemalt järgmisi osi:
- i. lunastamiskava reguleerivad üldpõhimõtted ja -eesmärgid, mis on sätestatud käesolevate suuniste jaotises „Lunastamiskava üldpõhimõtted ja -eesmärgid“;
 - ii. käesolevate suuniste jaotis „Kriitilise tähtsusega tegevused ja lepingulised kokkulepped“, et tuvastada kriitilise tähtsusega tegevused, mille kontrolli all peaks emitent tegutsema ühise lunastamiskava tõhusaks rakendamiseks;
 - iii. jaotis „Tokeniomanike nõuete korrapärase lunastamise menetlus“;
 - iv. jaotis „Teabevahetuskava“;
 - v. emitentidevaheline tõhus koordineerimine lunastamiskava koostamisel, läbivaatamisel ja ajakohastamisel;
 - vi. emitentidevaheline tõhus koordineerimine kava nõuetekohaseks rakendamiseks pärast selle aktiveerimist pädeva asutuse otsusega; ning
 - vii. kõigi emitentide kohustus täielikult ja täpselt järgida ühiselt kokku lepitud lunastamiskava tingimusi.
69. Nõuetekohase koordineerimise tagamiseks peaksid lunastamiskavas osalevad emitendid määrama ühe enda seast koordineerijaks, piiramata iga emitendi enda vastutust. Tema võiks valida, arvestades eri emitentide võrdlevat kogemust äritegevuses ja nende sisekorralduse küpsuse taset, rolli suhetes haldurite ja muude kolmandast isikust teenusepakkujate või vahendajatega ning nende emissioonis osalemise olulisust. Koordineerimisülesanded võivad hõlmata lunastamiskava koostamist, läbivaatamist ja ajakohastamist, teabevahetuskava osa rakendamist ning lunastamiskava haldamise ja täitmise koordineerimist.

70. Lunastamiskava teine osa peaks olema spetsiaalselt kohandatud iga emitendi sisekorralduse järgi. Eelkõige peaksid emitendid kehtestama asjakohased meetmed, et tagada järgmiste elementide rakendamine:
- i. käesolevate suuniste jaotis „Juhtimis põhimõtted“ ning
 - ii. punkt „Kriitilise tähtsusega tegevused ja lepingulised kokkulepped“, arvestades kriitilise tähtsusega tegevusi emitendi organisatsioonis või mida pakuvad kolmandad isikud, kes peavad olema tegevusvalmis lunastamiskava tõhusaks rakendamiseks.
71. Iga emiteerimises osaleva emitendi pädevad asutused peaksid aegsasti üksteisega konsulteerima ja tegema koostööd emitentide esitatud lunastamiskava hindamisel.
72. Pädevad asutused peaksid üksteisega konsulteerima ja koostöös hindama, kas lunastamiskava käivitamise põhjused on täidetud. Pädevad asutused peaksid vältima lunastamiskava aktiveerimist, kui ühe emitendi suutmatusel või tõenäolisest suutmatusel täita oma kohustusi tulenev ebasoodne mõju ringluses olevale varapõhisele tokenile või e-raha tokenile kõrvaldatakse viivitamatult ühe või mitme teise emitendi poolt viisil, mis väldib negatiivset mõju tokeniomanike usaldusele, tokeniomanike õigustele või turgude stabiilsusele.

Lunastamiskava vastastiktoime muude menetlustega

73. Emitent peaks arvestama, et kuigi määruse (EL) 2023/1114 artikli 46 kohaselt välja töötatud finantsseisundi taastamise kava ja lunastamiskava on kaks eraldi dokumenti, mis käsitlevad emitendi võimaliku kriisi kaht eri etappi ja olukorda, peaksid need olema järjepidevad eelkõige sisejuhtimise ja riskijuhtimise korra, protsesside ning IT-süsteemide ja kriitiliste tegevuste tuvastamise suhtes.
74. Kui emitent on krediidasutus või direktiivi 2014/59/EL⁸ kohaldamisalasse kuuluv üksus või määruse (EL) 2021/23⁹ kohaldamisalasse kuuluv keskne vastaspool, peaks emitent koostama lunastamiskava kooskõlas oma kriisilahenduse kava ja kriisilahenduskõlblikkuse nõuetega. Selleks peaks emitent arvestama üksuse kriisilahendusstrateegiat, tuvastatud kriitilise tähtsusega funktsioone ja teenustaseme kokkuleppeid, mis on olulised üksuse tegevuse järjepidevuse seisukohast, ning püüdma ühtlasi tagada kriisilahendusstrateegia ja lunastamiskava sujuva toimimise.

⁸ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 15. mai 2014. aasta direktiiv 2014/59/EL, millega luuakse krediidasutuste ja investimisühingute finantsseisundi taastamise ja kriisilahenduse õigusraamistik ning muudetakse nõukogu direktiivi 82/891/EMÜ ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiive 2001/24/EÜ, 2002/47/EÜ, 2004/25/EÜ, 2005/56/EÜ, 2007/36/EÜ, 2011/35/EL, 2012/30/EL ja 2013/36/EL ning määruseid (EL) nr 1093/2010 ja (EL) nr 648/2012 (ELT L 173, 12.6.2014, lk 190).

⁹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. detsembri 2020. aasta määrus (EL) 2021/23 kesksete vastaspoolte finantsseisundi taastamise ja kriisilahenduse raamistiku kohta ning millega muudetakse määruseid (EL) nr 1095/2010, (EL) nr 648/2012, (EL) nr 600/2014, (EL) nr 806/2014 ja (EL) 2015/2365 ning direktiive 2002/47/EÜ, 2004/25/EÜ, 2007/36/EÜ, 2014/59/EL ja (EL) 2017/1132 (ELT L 22, 22.1.2021, lk 1).

75. Kui emitendi poolt lunastamiskavas kavandatud tegevused, lepingulised kokkulepped, menetlused ja süsteemid avaldavad tõenäoliselt kahjulikku mõju üksuse kriisilahenduskõlblikkusele, peaks emitent juhtima sellele kriisilahendusasutuse tähelepanu lunastamiskava lisana esitatud märkuses. See ei piira kriisilahendusasutuse poolt kriisilahenduskava läbivaatamist, arvestades üksuse kriisilahenduskõlblikkust ja tema volitusi esitada pädevale asutusele soovitusi vastavalt määruse (EL) 2023/1114 artikli 47 lõikele 4.
76. Arvestades, et kriisilahenduse kava koostab kriisilahendusasutus ja lunastamiskava koostab emitent, on kumbki kava eraldi dokumendid.

4.4 Lävivaatamise ja ajakohastamise sagedus

77. Tagamaks, et lunastamiskavad hoitakse alati tegevusvalmis ja tõhusad, peaksid emitendid need kavad korrapäraselt läbi vaatama ja neid ajakohastama, sealhulgas siis, kui emitenti või tema ärikeskkonda mõjutavad olulised muutused, nagu on kirjeldatud punktis 79, ning esitama läbivaadatud lunastamiskava pädevale asutusele hindamiseks. Finantsseisundi taastamise kava mis tahes muutmine peaks viima lunastamiskava kiire ja õigeaegse läbivaatamiseni, et hinnata, kas see on endiselt kooskõlas finantsseisundi taastamise kava uue versiooniga.
78. Lävivaatamise sagedus peaks arvestama proportsionaalsuse põhimõtet, nagu on sätestatud punktis 12, ning juhiseid lunastamiskava läbivaatamise sageduse kohta kooskõlas punktidega 13 ja 14.
79. Samuti peaks emitent viivitamata läbi vaatama ja ajakohastama lunastamiskava, kui toimuvad olulised muutused, eelkõige seoses järgmisega:
- i. emitendi ärimudel või organisatsioonistruktuur;
 - ii. tokeni olemus, sh tokeniga seotud õigused ja kohustused;
 - iii. turutingimused, mis mõjutavad emitenti või tagatisvara portfelli või tokeni kasutamist;
 - iv. mis tahes tundmatu nõrkuse ilmnemine, eelkõige seoses IKT-riskide või küberrünnakutega, millela muutuks kava ebatõhusaks; ja
 - v. õiguslikud, regulatiivsed või järelevalveaspektid.

4.5 Käivitavad tegurid

80. Vastavalt määruse (EL) 2023/1114 artikli 47 lõikele 1 käivitatakse lunastamiskava rakendamine pädeva asutuse otsusega, et emitent „ei suuda või tõenäoliselt ei suuda oma kohustusi täita“.
81. Lisaks määruse (EL) 2023/1114 artikli 47 lõikes 1 selge sõnaga nimetatud olukordadele, nimelt i) emitendi maksejõuetus, ii) kriisilahendus (kui kohaldatav) või iii) tegevusloa kehtetuks tunnistamine, täpsustatakse käesolevates suunistes ka elemendid, mille alusel pädev asutus

hindab, kas emitent „ei suuda või tõenäoliselt ei suuda oma kohustusi täita“ vastavalt määrusele (EL) 2023/1114.

82. Direktiivi 2014/59/EL artikli 2 lõike 1 punktides 101 ja 102 määratletud kriisiennetus- või kriisiohjemeetmete või määruse (EL) 2021/23 artikli 2 punktis 11 määratletud kriisilahendusmeetmete kasutuselevõtu korral ei tohiks pädev asutus käivitada lunastamiskava ilma direktiivi 2013/36/EL 10 , direktiivi 2014/59/EL või määruse (EL) 2021/23 kohaste asjakohaste usaldatavusnõuete täitmise järelevalve või kriisilahenduse pädevate asutustega eelnevalt konsulteerimata ja kooskõlastamata, kui emitendi suhtes kohaldatakse nimetatud direktiive ja määrust.
83. Et hinnata, kas emitent „ei suuda või tõenäoliselt ei suuda oma kohustusi täita“ vastavalt määrusele (EL) 2023/1114, peaks pädev asutus muu hulgas arvestama punkti 84 alapunktides i–iii loetletud aspekte, mis on seotud üksnes määruse (EL) 2023/1114 III või IV jaotises sätestatud nõuetega, olenevalt asjaoludest, mis kuuluvad pädeva asutuse järelevalve kohaldamisalasse.
84. Aspektid, mida pädev asutus peaks muu hulgas kaalutlema hindamisel, kas emitent „ei suuda või tõenäoliselt ei suuda oma kohustusi täita“ vastavalt määrusele (EL) 2023/1114, on järgmised:
- i. emitendi kapitaliseisund: määruse (EL) 2023/1114 artikli 35 lõigetes 1–5 ja artikli 45 lõikes 5 sätestatud nõuete rikkumine;
 - ii. emitendi likviidsuspositsioon vastavalt määruses (EL) 2023/1114 sätestatud kohaldatavatele nõuetele ja/või tagatisvara portfelli likviidsuspositsioon:
 - määruse (EL) 2023/1114 III jaotise 3. ja 5. peatükis sätestatud likviidsusnõuete või varade reservi hoidmise nõude kohaldamise korral määruse (EL) 2023/1114 III jaotise 3. ja 5. peatükis sätestatud tagatisvara portfelli taseme ja koosseisu nõuete rikkumine, sealhulgas mis tahes täpsustus kooskõlas määruse artikli 36 lõikega 4, artikli 38 lõikega 5 ja artikli 45 lõike 7 punktiga b pärast asjaomaste delegeeritud määruste kohaldamist viisil, mis põhjendaks emitendi tegevusloa kehtetuks tunnistamist pädeva asutuse poolt;
 - ei suuda õigel ajal tasuda võlgu ja kohustusi; ning
 - tagatisvara portfell on väiksem kui kohustused;
 - iii. määruse (EL) 2023/1114 artikli 21 kohaselt tegevusloa saanud varapõhiste tokenite emitentide korral muud tegevusloa jätkamise nõuded:

¹⁰ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 26. juuni 2013. aasta direktiiv 2013/36/EL, mis käsitleb krediidiasutuste tegevuse alustamise tingimusi ning krediidiasutuste ja investeerimisühingute usaldatavusnõuete täitmise järelevalvet, millega muudetakse direktiivi 2002/87/EÜ ning millega tunnistatakse kehtetuks direktiivid 2006/48/EÜ ja 2006/49/EÜ (ELT L 176, 27.6.2013, lk 338)

- seoses juhtimiskorraga: oluliste nõrkuste või puuduste kuhjumine juhtimiskorra või sisekontrolli funktsioonide võtmevaldkondades, sealhulgas riskijuhtimises ja IKT-riskijuhtimises, millel üksi või koos on oluline negatiivne mõju emitendi usaldatavusele ja/või tema tegevuskerksusele, või mis tahes muud elemendid, mida pädev asutus peab asjakohaseks;
- olulised puudused, mis võivad koostoimes avaldada olulist negatiivset mõju emitendi usaldatavusele, näiteks äritegevuse ja toimingute läbipaistmatuses või ebapiisavast/ebatäpsest teabe avaldamisest tulenev oluline maine halvenemine.

85. Hinnates emitendi suutmatust või tõenäolist suutmatust lähitulevikus täita kohaldatavaid nõudeid, mida määravad ka eespool nimetatud tegurid, peaks pädev asutus oma otsuse tegemisel tuginema muu hulgas ka järgmistele asjaoludele:

- i. olulised ebasoodsad arengud makromajanduskeskkonnas, mis tõenäoliselt ohustavad emitendi positsiooni omavahendite, likviidsusnõuete ja/või tokeniomanike lunastamismisõigust tagavate varade osas, sealhulgas intressimäärade, turu külmutamise või majanduskasvu asjakohased arengud; sellised arengud peaksid oluliselt negatiivselt mõjutama emitendi ärimudelit, kasumlikkuse väljavaateid, likviidsuspositsiooni, elujõulisust ja tagatisvara portfelli;
- ii. emitendi turul valitseva suhtumise oluline halvenemine, näiteks kui on takistusi kiirel juurdepääsul tokeniomanike lunastamismisõigust tagavatele varadele, näiteks emitendi hoiuseid hoidva krediidasutuse solventsusprofiili või hoidmisteenuste osutamise halvenemine, tagatisvara portfellis olevate väga likviidsete finantsinstrumentide või likviidsuskattekindaja nõuet moodustavate kvaliteetsete likviidsete varade negatiivne volatiilsus;
- iii. turutingimuste oluline halvenemine, mis tõenäoliselt põhjustab tokeniomanike varapõhise tokeni või e-raha tokeni kasutuselevõtu, muu hulgas kõigi suurte ja/või püsivate negatiivsete erinevuste tõttu tokeni turuväärtuse ja viidatud varade turuväärtuse vahel, idiosünkraatilise šoki tõttu, mis on seotud varapõhise tokeni või e-raha tokeni kaudu viidatud konkreetsete varadega, krüptoturu suureneva ja suure ebastabiilsuse, finantssüsteemi ja emitentide krüptotegevuse vahelise seotuse tõttu, mille kaudu võib kriis levida (idiosünkraatiline või turuülene), või tokeniomanike usalduse kaotuse tõttu.

86. Käesolevate suuniste punktides 84 ja 85 loetletud tegureid ja elemente tuleks hoolikalt ja põhjalikult analüüsida ja põhjendada. Määramine, kas emitent ei suuda või tõenäoliselt ei suuda oma kohustusi täita, peaks põhinema eksperdi hinnangul ja seda ei tohiks automaatselt tuletada ühestki siin kirjeldatud elemendist. See kehtib eelkõige nende elementide tõlgendamise korral, mida võivad mõjutada emitendi finantsseisundiga otseselt mitteseotud tegurid.

87. Kui pädev asutus uurib, kas emitent ei suuda või tõenäoliselt lähitulevikus ei suuda täita määrusest (EL) 2023/1114 tulenevaid kohustusi, peaks ta oma otsuse tegemisel muu hulgas tuginema käesolevas jaotises kirjeldatud elementide hindamisele ja asjakohasel juhul arvestama emitendi poolt kooskõlas määruse (EL) 2023/1114 artikliga 46 koostatud finantsseisundi taastamise kavas ette nähtud finantsseisundi taastamise võimaluste varasema käivitamise ebaõnnestumist või finantsseisundi taastamise võimaluste ebaõnnestumist raskustes olukorra lahendamiseks. Finantsseisundi taastamise kava eelnev aktiveerimine ei tohiks siiski olla lunastamiskava käivitamiseks vajalik tingimus.
88. Enamasti eeldatakse, et määramisel, kas emitent ei suuda või tõenäoliselt ei suuda oma kohustusi täita, on aluseks mitu käesolevates suunistes kirjeldatud asjaolu ja mitte ainult üks. Võib siiski esineda olukordi, kus ainult ühe tingimuse täitmine, sõltuvalt raskusest ja mõjust usaldatavusele, oleks piisav, et toetada pädeva asutuse otsust käivitada lunastamiskava.

